

La Diputació de Tarragona commemora l'esperit de la Mancomunitat de Catalunya

La institució tarragonina va participar activament en el desenvolupament de l'històric organisme (1914-1925), nascut de la unió voluntària de les quatre diputacions catalanes

La primera de les biblioteques populars que la Mancomunitat de Catalunya va construir arreu del país es va projectar a Valls el 1915 i es va inaugurar tres anys després. La demarcació de Tarragona es convertia, així, en pionera a aplicar un model cultural territorial que posava el saber a l'abast de tothom. A aquest temple de la cultura, restaurat fa tres anys per la Diputació de Tarragona i cedit en gestió a l'Ajuntament vallenc, s'hi van sumar la biblioteca popular del Vendrell (1920) i sis més repartides per tot el territori català. La difusió de la cultura va ser, de fet, un dels eixos de la Mancomunitat de Catalunya (1914-1925), un organisme nascut de la federació voluntària de les diputacions de Barcelona, Tarragona, Girona i Lleida per a finalitats administratives. Autoritzada avui fa un segle arran del decret aprovat pel govern d'Eduardo Dato, la Mancomunitat va tenir Enric Prat de la Riba com a primer president. La institució va impulsar nombroses iniciatives encaminades a la millora social i econòmica del territori, totes elles de caire integrador i

L'antiga Biblioteca Popular de Valls es va inaugurar el 1918. Fa tres anys, la Diputació de Tarragona la va restaurar i la va cedir, per a usos culturals, a l'Ajuntament vallenc.

sar fi a tota la tasca iniciada el 1914. No obstant això, la Mancomunitat ja havia assentat els fonaments i l'estructura d'una manera de fer territori, tant en els aspectes tangibles com els intangibles.

Infraestructures modèliques

Les principals infraestructures construïdes en aquella època a les comarques tarragonines són les biblioteques populars de Valls i del Vendrell i l'escola model de la Masó, la primera de les quatre que l'organisme va projectar a Catalunya per tal de potenciar una educació activa, ètica i moderna, basada en les actituds i els valors socials. L'escola va ser inaugurada el 20 de gener de 1920 per l'escriptor Eugeni d'Ors, aleshores director d'Instrucció Pública de la Mancomunitat, el qual, quatre anys abans, també havia estat present a la col·locació de la primera pedra de la biblioteca vallenc.

L'esperit modernitzador de la Mancomunitat de Catalunya, especialment important per a un món local aleshores estancat per l'aïllament geogràfic i cultural, va esdevenir un exemple de reequilibri territorial, de creació de serveis públics bàsics i de generació de noves oportunitats per a les persones. Avui, la Diputació de Tarragona manté intactes la vocació de servei i l'afany per millorar les condicions de vida dels ciutadans, mitjançant el suport econòmic als municipis del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre, la construcció d'infraestructures viàries –el Pla Zonal de Carreteres de l'actual Diputació s'inspira, en essència, en els objectius del projecte viari de la Mancomunitat–, el suport

El decret de creació de la Mancomunitat data del 18 de desembre de 1913, avui fa tot just cent anys

amb un destacat component identitari al darrere.

Si bé l'Estat espanyol no li va permetre assolir més competències que les que ja tenien les quatre diputacions que en formaven part, la Mancomunitat va esdevenir tot un referent en àmbits com la cultura, la pedagogia, les infraestructures públiques, la sanitat, l'assistència social, les xarxes viàries i les telecomunicacions. Fins i tot va participar de les primeres manifestacions encaminades a potenciar el turisme, aleshores pràcticament inexistent. Dues de les més destacades van ser la col·laboració en els dos congressos de turisme de Catalunya que es van celebrar a Barcelona (1919) i a Tarragona (1921), promoguts per la Societat d'Atracció de Forasters de Barcelona, sorgida a final del segle XIX.

A l'Assemblea de la Mancomunitat, amb seu a Barcelona, les comarques de Tarragona hi eren representades per vint diputats. Durant els onze anys de vigència de l'organisme, la Diputació tarragonina va tenir com a presidents Josep Mestres Miquel (1913-1915), Ramon Vidiella Balart (1915-1917), Pere Lloret Ordeix (1917-1919), Josep Montserrat Quadrada (1919-1921), Anselm Guasch Robusté (1921-1924) i Josep M. Serrano García (1924-1925). La dictadura de Miguel Primo de Rivera va po-

L'altra biblioteca construïda per la Mancomunitat a la demarcació de Tarragona és la del Vendrell.

L'Escola Model de la Masó, la primera de les quatre que l'organisme va projectar a Catalunya, acull avui el CEIP Els Til·lers.

La Diputació de Tarragona manté intactes la vocació de servei i l'afany per millorar les condicions de vida de la ciutadania

al coneixement, la innovació i l'emprenedoria, o la difusió de la cultura a través dels deu centres d'ensenyament musical, artístic i especial; del Museu d'Art Modern de Tarragona o de la Biblioteca virtual Ramon Berenguer IV. La Diputació de Tarragona també incideix en l'àmbit del turisme, com a generador de riquesa i d'ocupació al territori, amb iniciatives de suport i promoció que tenen com a precedent les iniciatives que, en aquest àmbit, va compartir la Mancomunitat.

Cent anys després, la Diputació de Tarragona commemora tot aquest llegat i, com aleshores, orienta el seu present i futur en la millora continuada i el progrés del territori.